

2 Administració pública

La Constitució espanyola estableix el dret a gaudir del medi ambient i el deure de conservar-lo. Així doncs, l'administració pública té el deure de gestionar el medi de forma adequada per preservar els recursos i millorar la qualitat de vida, i fer-ho amb la implicació dels ciutadans. A més, ha de promoure l'educació ambiental, perquè és l'instrument que, a més de ser complementari a la correcta gestió dels recursos naturals, és imprescindible per tal d'aconseguir la desitjada solidaritat col·lectiva.

Un tret bàsic de l'educació ambiental a les administracions públiques hauria de ser lligar-la a la gestió ambiental. Sovint, però, els programes que s'hi desenvolupen no tenen cap relació amb les prioritats de la gestió, ni s'adrecen als sectors implicats en problemàtiques socioambientals concretes.

L'administració pública ha de ser capdavantera pel que fa a la coherència ambiental de les seves infraestructures, instal·lacions, serveis, polítiques i programes, especialment per la funció educativa que tenen el seu paper i la seva acció exemplars. Cal evitar que l'educació ambiental s'usi com a recurs per a la bona imatge institucional o propagandística. Cal vetllar també pel dret dels ciutadans a accedir lliurement a la informació ambiental, mitjançant una política activa de transparència i difusió suficient.

Els recursos humans i materials destinats a l'educació ambiental hi són encara reduïts, especialment en comparació amb altres departaments i seccions. És imprescindible disposar de pressupost adequat i de personal suficient i qualificat. S'han consolidat equips d'educadors ambientals, la feina dels quals comença a donar fruit; cal potenciar aquestes iniciatives, tot i que cal encara treballar per assolir una correcta i eficaç coordinació entre les diverses administracions que hi desenvolupen programes i accions, per tal d'unificar esforços, aprofitar recursos i compartir experiències.

La manca d'avaluació sistemàtica dels programes i accions d'educació ambiental, encara que sigui un aspecte negatiu comú als altres marcs d'acció, és aquí més criticable. L'avaluació permet detectar les errades i aprofitar els encerts, a més de garantir la correcta, eficaç i eficient utilització dels recursos públics.

Sectors:

Els sectors corresponen als diversos nivells de l'administració pública a les Illes Balears, incloses les empreses públiques i els organismes que en depenen administrativament i/o funcionalment:

1. Administració central. Té competències ambientals reduïdes a les Balears: cogestiona les costes i el parc nacional de Cabrera (on hi ha equipaments i programes d'educació ambiental), realitza campanyes educatives d'abast estatal, i és en molts casos la via de comunicació i intercanvi amb iniciatives europees.

2. Administració autonòmica. Les conselleries de Medi Ambient i d'Educació i Cultura disposen de departaments, equipaments, recursos i programes consolidats d'educació ambiental. No obstant, aquesta ha de ser un tema transversal, que ha d'incrementar la seva presència en altres departaments on, en alguns casos, ja hi ha programes sobre temes relacionats. La coordinació entre totes aquestes iniciatives és imprescindible.

3. Administració insular. Pel fet de ser una administració més propera i per les seves competències cada vegada més importants (residus, urbanisme, carreteres, cooperació amb els municipis, etc.), la seva funció és bàsica. Els recursos que s'hi destinen a l'educació ambiental encara són reduïts en relació a les necessitats detectades.

4. Administració local. Els ajuntaments i mancomunitats es caracteritzen per la seva diversitat de mides, pressupostos, personal i estructura, com també per la quantitat i tipologia dels programes d'educació ambiental que desenvolupen. En general, els recursos econòmics, i sobretot els humans, són escassos, encara que una bona coordinació permetria que fossin més eficients. Les Agendes Locals 21 són un instrument molt poderós pel que fa a la participació i el compromís amb la sostenibilitat; malauradament, encara són minoria els municipis que en disposen o que impulsen el procés d'elaborar-les.

2 Administració pública

Objectius interns

Sectors:
Administració autonòmica

Organització

2.1. Crear el Centre d'Informació i Documentació Ambiental

2.1.1. Creació del Centre d'Informació i Documentació Ambiental, amb seus insulars, per recollir i difondre informació i recursos, atendre consultes i assessorar en temes ambientals i d'educació ambiental.

2.1.2. Establiment de convenis de col·laboració amb els agents d'educació ambiental del diferents marcs d'acció per incorporar-n'hi la informació i els recursos.

2 Administració pública

Objectius interns

Sectors:
Administració central
Administració autonòmica
Administració insular
Administració local

Organització

2.2. Establir o reforçar les unitats administratives d'educació ambiental

2.2.1. Establiment d'unitats d'educació ambiental a les administracions i departaments on encara no n'hi ha.

2.2.2. Consolidació o reforç de les unitats d'educació ambiental existents, com també dels equips d'educadors ambientals, i potenciació de la seva capacitat d'assessorament a la resta d'unitats administratives.

2.2.3. Establiment dels principis de subsidiarietat i descentralització en l'organització i execució d'iniciatives d'educació ambiental.

2.2.4. Desenvolupament de vies d'intercanvi d'informació entre les unitats d'educació ambiental i altres agents, que afavoreixin l'extensió, aplicació o generalització d'experiències noves a d'altres contextos.

2.2.5. Comunicació i coordinació amb plans ambientals i estratègies d'altres comunitats autònomes de l'Estat, regions d'Europa i països de la Mediterrània.

2 Administració pública

Objectius interns

Sectors:
Administració autonòmica
Administració insular
Administració local

Organització

2.3. Elaborar un pla integral de formació i comunicació ambiental permanent per als treballadors de l'administració

- 2.3.1.** Realització d'estudis per detectar les necessitats i percepció socioambiental en els diferents departaments de l'administració.
- 2.3.2.** Establiment de requisits sobre bones pràctiques ambientals a les proves d'accés als llocs de treball de l'administració.
- 2.3.3.** Implantació de programes de formació contínua en els centres de treball per sensibilitzar, informar i capacitar els responsables de la gestió ambiental i la resta del personal de l'administració.
- 2.3.4.** Facilitació de l'intercanvi d'informació ambiental entre els diferents departaments, com també dels resultats de la gestió ambiental que es du a terme a l'administració.
- 2.3.5.** Establiment d'un sistema de facilitats, reconeixements i incentius per promoure la formació ambiental del personal al servei de les administracions.
- 2.3.6.** Difusió i promoció de les millores derivades de la formació ambiental en el conjunt del departament.

2 Administració pública

Objectius interns

Sectors:
Administració central
Administració autonòmica
Administració insular
Administració local

Formació permanent del personal

2.4. Establir vies de comunicació entre tots els departaments de les diferents administracions

- 2.4.1.** Definició de l'àmbit d'actuació de cada administració en la promoció de l'educació ambiental.
- 2.4.2.** Potenciació i consolidació de la participació i implicació de totes les administracions en el Fòrum d'Educació Ambiental de les Illes Balears, com també en altres iniciatives de participació i coordinació.
- 2.4.3.** Impuls i coordinació dels plans d'ambientalització a cada administració, per part de la seva unitat d'educació ambiental.

2 Administració pública

Objectius interns

Sectors:

Administració central
Administració autonòmica
Administració insular
Administració local

Informació i/o comunicació
internes

2.5. Promoure l'acreditació i el control de qualitat dels projectes, programes i recursos d'educació ambiental

2.5.1. Realització de programes regulars d'avaluació de les iniciatives d'educació ambiental en els diversos àmbits.

2.5.2. Establiment de criteris objectius de qualitat i d'avaluació, per tal de regular i revisar el disseny dels projectes, programes i recursos d'educació ambiental subvencionats amb fons públics.

2.5.3. Creació de comissions mixtes d'homologació formades per l'administració, experts i representants d'associacions i responsables de programes d'educació ambiental.

2.5.4. Establiment de criteris de coherència ambiental en el disseny, construcció, reformes i utilització d'equipaments d'educació ambiental i altres infraestructures subvencionades amb fons públics.

2 Administració pública

Objectius interns

Sectors:
Administració autonòmica
Administració insular
Administració local

Millora de la qualitat de
l'activitat pròpia

2.6. Elaborar un Pla Director d'Equipaments d'Educació Ambiental

2.6.1. Estudi de la distribució d'infraestructures d'educació ambiental i la necessitat de nous equipaments.

2.6.2. Planificació coherent de la distribució territorial d'infraestructures, segons criteris de densitat de població, necessitat social, diversitat biogeogràfica i oferta disponible.

2.6.3. Comprovació i correcció dels desequilibris, entre illes i dins de cada illa, en quant a dotació d'inversions i recursos en educació ambiental.

2 Administració pública

Objectius interns

Sectors:
Administració autonòmica
Administració insular

Millora de la qualitat de
l'activitat pròpia

2.7. Fomentar i qualificar l'activitat professional en educació ambiental

- 2.7.1.** Promoció i reconeixement professional dels educadors ambientals.
- 2.7.2.** Establiment de perfils per als diferents tipus de professionals d'educació ambiental.
- 2.7.3.** Disseny dels diferents itineraris formatius per als professionals de l'educació ambiental.
- 2.7.4.** Incentivació econòmica de les iniciatives professionals i empresarials en educació ambiental.
- 2.7.5.** Afavoriment de l'intercanvi i la formació transversal entre professionals d'educació ambiental, mitjançant l'organització de congressos, jornades i seminaris.
- 2.7.6.** Difusió de les ofertes de formació ambiental de les diverses administracions i entitats privades en diferents àmbits.

2 Administració pública

Objectius interns

Sectors:
Administració autonòmica
Administració insular

Millora de la qualitat de
l'activitat pròpia

2.8. Integrar educació, interpretació i comunicació en la gestió ambiental

- 2.8.1.** Creació i reforç d'unitats d'educació ambiental per tal que l'educació, la interpretació i la comunicació s'integrin com elements claus per a una bona gestió dels espais i recursos naturals.
- 2.8.2.** Disseny de programes d'educació ambiental, coherents amb el Pla d'Ús i Gestió, amb especial atenció a la població local.
- 2.8.3.** Establiment d'un sistema d'avaluació que serveixi per orientar i avaluar els programes d'educació, interpretació i comunicació dels espais naturals protegits.
- 2.8.4.** Disseny, implementació i avaluació de programes d'educació ambiental coherents amb la gestió dels recursos.

2 Administració pública

Objectius interns

Sectors:
Administració autonòmica
Administració insular

Millora de la qualitat de
l'activitat pròpia

2.9. Impulsar plans de R+D+I al camp de l'educació ambiental

- 2.9.1.** Impuls, suport i coordinació de programes d'investigació i desenvolupament al camp de l'educació ambiental.
- 2.9.2.** Realització de trobades periòdiques d'investigadors en el camp de l'educació ambiental.
- 2.9.3.** Elaboració de projectes de R+D+I a través de convenis amb les universitats, els centres d'investigació i altres marcs d'acció.

2 Administració pública

Objectius externs

Sectors:
Administració central
Administració autonòmica
Administració insular
Administració local

Educació i/o formació a
altres marcs i sectors

2.10. Subministrar informació a la ciutadania en temàtiques de medi ambient i sostenibilitat

2.10.1. Disseny de campanyes de sensibilització i implicació de la població relacionades amb temes socioambientals, especialment dels principis del desenvolupament sostenible.

2.10.2. Informació sobre els resultats de la gestió ambiental de la mateixa administració.

2.10.3. Establiment d'estratègies de col·laboració amb els mitjans de comunicació perquè incloguin informació ambiental.

2 Administració pública

Objectius externs

Sectors:

Administració central
Administració autonòmica
Administració insular
Administració local

Informació i/o comunicació a
altres marcs i sectors

2.11. Atorgar ajudes i subvencions a l'educació i comunicació ambiental

- 2.11.1.** Difusió màxima de les convocatòries d'ajudes i subvencions.
- 2.11.2.** Establiment de criteris d'atorgament de subvencions segons les prioritats ambientals, socials i educatives.
- 2.11.3.** Control, seguiment i avaluació dels programes finançats amb fons públics.
- 2.11.4.** Potenciació de l'intercanvi i coordinació entre les entitats i programes subvencionats.

2 Administració pública

Objectius externs

Sectors:
Administració autonòmica
Administració insular
Administració local

Informació i/o comunicació a
altres marcs i sectors

2.12. Promoure la col·laboració ciutadana en la gestió dels espais naturals protegits

2.12.1. Realització de campanyes de comunicació sobre la necessitat i les formes de col·laborar en la conservació dels espais naturals protegits.

2.12.2. Establiment d'acords amb entitats i col·lectius directament implicats en els espais naturals protegits (associacions ambientals i ciutadanes, propietaris, empresaris, etc.) per promoure la col·laboració en la conservació dels espais naturals protegits.

2.12.3. Realització o col·laboració en campanyes de sensibilització i formació de col·lectius específics (pagesos, caçadors, excursionistes...) directament implicats en l'ús, gestió i conservació dels espais naturals protegits.

2.12.4. Difusió d'informació i formació al sector turístic sobre la problemàtica de la conservació dels espais naturals protegits.

2 Administració pública

Objectius externs

Sectors:

Administració central
Administració autonòmica
Administració insular
Administració local

Coordinació i/o cooperació
amb altres marcs i sectors

2.13. Promoure i millorar la coordinació entre l'administració i els diferents marcs d'acció per tal de desenvolupar activitats d'educació ambiental

2.13.1. Potenciació del paper del Fòrum d'Educació Ambiental de les Illes Balears com a àmbit de coordinació.

2.13.2. Consolidació de vies de suport i col·laboració entre les administracions, entitats i empreses per a la realització de programes d'educació ambiental.

2.13.3. Divulgació en els diferents marcs d'acció dels programes d'educació ambiental promoguts per l'administració.

2.13.4. Difusió d'orientacions per al desenvolupament de programes d'educació ambiental en els diferents marcs d'acció.

2 Administració pública

Objectius externs

Sectors:
Administració central
Administració autonòmica
Administració insular
Administració local

Coordinació i/o cooperació
amb altres marcs i sectors

2.14. Afavorir la participació social en la política i gestió ambiental

- 2.14.1.** Anàlisi de la percepció socioambiental dels ciutadans de les Illes.
- 2.14.2.** Realització d'un pla de formació i funcionament del voluntariat ambiental.
- 2.14.3.** Establiment d'àmbits de participació per implicar els ciutadans en la política i la gestió ambientals.
- 2.14.4.** Promoció de l'elaboració i aplicació d'Agendes 21 Locals com a instruments educatius.

